

Warszawa, 8 października 2026 r.

Minister Finansów

Ministerstwo Finansów

Świętokrzyska 12

00-916 Warszawa

Szanowny Panie Ministrze,

Na podstawie art. 63 Konstytucji RP zwracamy się o wyjaśnienie, w jaki sposób Ministerstwo Finansów weryfikuje kompletność Centralnego Rejestru Umów Jednostek Sektora Finansów Publicznych (CRU JSFP), oraz o przedstawienie działań, które umożliwią obywatelom ocenę, czy jednostki objęte obowiązkiem publikują wymagane informacje.

Do wystąpienia skłaniają nas informacje przekazane przez dziennikarza „Rzeczpospolitej”, który otrzymał odpowiedź Ministerstwa 21 września 2026 r. Zgodnie z jego relacją resort nie dysponuje jednoznacznym wykazem jednostek sektora finansów publicznych, a w konsekwencji nie może ustalić liczby jednostek, które, mimo takiego obowiązku, nie wystąpiły o założenie konta w CRU JSFP. Ministerstwo w odpowiedzi na pytanie dziennikarza podało również, że prawie połowa jednostek posiadających konto nie opublikowała informacji o żadnej umowie, zastrzegając, że nie pozwala to jednoznacznie stwierdzić niewykonywania obowiązku. Według danych przekazanych dziennikarzowi ponad 41 tys. jednostek miało konto w systemie, natomiast około 23,5 tys. opublikowało informacje o co najmniej jednej umowie. Niestety strona rejestrumow.gov.pl nie pozwala jej odbiorcom na policzenie podmiotów zarejestrowanych w CRU.

Liczbę podmiotów, które opublikowały chociaż jedną umowę z CRU, sprawdziliśmy również w prowadzonym społecznie serwisie jawnie.pl. W dniu, w którym dziennikarz zwrócił się do nas z pytaniem, serwis wskazywał 26 615 podmiotów, a 7 października 2026 r. – 26 796.

Wskazana liczba 26 796 stanowi około 38% przywoływanego w ocenie skutków regulacji szacunku 70 tys. jednostek. Samo zestawienie tych wielkości nie pozwala określić skali niewykonywania obowiązku. Uzasadnia jednak pytanie jak Ministerstwo Finansów ustala rzeczywisty zakres wykonywania obowiązku ustawowego.

Art. 34a ust. 1 ustawy o finansach publicznych nakłada obowiązek publikacji i aktualizacji informacji na kierowników jednostek. Obowiązek dotyczy umów spełniających ustawowe warunki, zawartych od 1 lipca 2026 r., z uwzględnieniem wyłączeń. Art. 34a ust. 10 przewiduje termin nie dłuższy niż 30 dni, z pominięciem dni określonej ustawowo awarii. Z kolei art. 34b ust. 1 powierza Ministrowi **zapewnienie funkcjonowania systemu. Art. 34d wskazuje kompletność, jednolitość i przejrzystość informacji oraz wiarygodność danych i łatwość wyszukiwania jako wytyczne dla rozporządzenia.** Nie oznacza to ustanowienia docelowej liczby kont, ale uzasadnia pytanie o praktyczną realizację tych obowiązków.

Prosimy zatem o odpowiedź na następujące pytania:

1. Jak Ministerstwo ustala liczbę jednostek objętych obowiązkiem CRU JSFP? Na jakich źródłach oparto szacunek 70 tys. jednostek i czy został on zweryfikowany po uruchomieniu rejestru? Jeżeli nie można podać dokładnej liczby, prosimy o wskazanie dostępnego oszacowania oraz jego ograniczeń.
2. Czy badane są przyczyny braku publikacji przez jednostki posiadające konto? Jak rozróżnia się brak umów podlegających publikacji od przekroczenia terminu lub niewykonania obowiązku? Prosimy o wskazanie przeprowadzonych analiz, ich wyników oraz realizowanych w tym zakresie działań.
3. Jakie organy i na jakiej podstawie prawnej mogą kontrolować wykonywanie obowiązku oraz reagować na stwierdzone naruszenia? Jakie środki odpowiedzialności mogą znaleźć zastosowanie?
4. Czy Ministerstwo planuje udostępniać publiczny wykaz jednostek posiadających konto, obejmujący również jednostki bez opublikowanych umów, z identyfikatorem REGON i datą aktualności danych?
5. Jakie działania organizacyjne lub zmiany systemu i przepisów Ministerstwo przewiduje, aby obywatel mógł ustalić, dlaczego dana jednostka nie jest widoczna w rejestrze albo nie publikuje umów?

Zwracamy się o wyjaśnienie tych kwestii oraz przedstawienie harmonogramu działań służących weryfikacji kompletności CRU JSFP. Postulujemy publikowanie statystyk, a także opracowanie metody identyfikacji jednostek brakujących w systemie. Warto również rozważyć rozwiązanie pozwalające jednostkom wskazywać brak umów podlegających publikacji w danym okresie.

Dodatkowym punktem odniesienia dla oceny CRU JSFP powinny być opracowane przez Ministerstwo Cyfryzacji "Standardy otwartości danych", których celem jest poprawa jakości danych udostępnianych przez administrację oraz ułatwienie ich ponownego wykorzystywania. Obejmują one m.in. zalecenia dotyczące formatów danych i udostępniania ich przez API (obecnie brak API dla obywateli korzystających z CRU), umożliwiające łączenie informacji z różnych źródeł. Choć same standardy nie ustanawiają obowiązku prowadzenia pełnego wykazu jednostek zobowiązanych do publikacji w CRU, w naszej ocenie przemawiają za udostępnieniem danych o jednostkach w formacie umożliwiającym ich porównywanie z innymi rejestrami.

O skuteczności rejestru nie świadczy wyłącznie liczba zamieszczonych informacji o umowach. Równie istotna jest możliwość ustalenia, które instytucje powinny publikować dane i czy wykonują ten obowiązek.

Z poważaniem
Członkowie Zarządu, zgodnie z zasadami reprezentacji

Signature Not Verified
Dokument podpisany przez
Marzena Błaszczak
Data: 2026.10.08 10:42:11 CEST